

BETÆNKNING

Afgivet af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke

vedrørende

Forslag til: Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at søge etableret en østgrønlandsk nationaldragtskole i Tasiilaq.

FremSAT af medlem af Inatsisartut Laura Táunâjik, Siumut

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit, formand

Inatsisartutmedlem Vivian Motzfeldt, Siumut, næstformand

Inatsisartutmedlem Laura Táunâjik, Siumut

Inatsisartutmedlem Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartutmedlem Henrik Fleischer, Partii Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen den 11. maj 2017 under FM2017 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og baggrund

Med forslaget pålægges Naalakkersuisut at søge en østgrønlandsk nationaldragtskole etableret i Tasiilaq. Forslaget er begrundet med henvisning til ønsket om at bevare kendskabet til fremstillingen af østgrønlandske nationaldragter bevares ved at sikre lokale oplæringsmuligheder, foruden skabelsen af flere uddannelse- og beskæftigelsesmuligheder i Tasiilaq.

2. Naalakkersuisuts ændringsforslag

Naalakkersuisut oplyste i sit svarnotat, at det i Naalakkersuisuts koalitionsaftale er et særligt fokus på at undersøge muligheden for at etablere og implementere et relevant uddannelsescenter i Tasiilaq. Derfor mener Naalakkersuisut, at det er hensigtsmæssigt at

indarbejde muligheden for dette i det allerede påbegyndte arbejde, og fremsætter på denne baggrund følgende ændringsforslag¹:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at medtage en østgrønlandsk nationaldragtskole og andre kulturbevarende uddannelses tiltag i arbejdet med etablering af et uddannelsescenter i Tasiilaq.”

Med dette ændringsforslag søger Naalakkersuisut en udvidelse af det oprindelige beslutningsforslag. En vedtagelse af ændringsforslaget vil dermed medføre en udvidelse i form af ”andre kulturbevarende uddannelses tiltag”, samt at både den østgrønlandske nationaldragtskole samt disse andre tiltag skal medtages i et uddannelsescenter i Tasiilaq. Der er således ikke tale om en reduktion af forslagsstillers oprindelige ønske om en specifik nationaldragtskole. Til gengæld kan Naalakkersuisuts ændringsforslag medføre en besparelse på nationaldragtskolens administration og drift, da dette vil kunne deles med andre elementer medtaget i det omtalte uddannelsescenter.

Udvalget finder det positivt, at man søger at udvide uddannelsesmulighederne i hele landet. Dog skal udvalget understrege, at ændringsforslaget ikke bør opfattes begrænsende og udelukkende at vedrøre kulturrelaterede uddannelser. Ændringsforslaget rummer således i udvalgets optik også muligheder for overvejelser om andre mellemlange uddannelser. Naalakkersuisut opfordres således til også at undersøge mulighederne for håndværkerorienterede eller pædagogiske uddannelser m.v. samt selvfølgelig at overveje kollegiebehovet.

En vedtagelse af Naalakkersuisuts ændringsforslag bør ydermere ikke alene medføre bedre uddannelsesmuligheder for borgerne i Tasiilaq og nærområdet, men for alle borgere i Grønland samt alle, der måtte have interesse for et uddannelsescenter i Tasiilaq. Udvalget ser således stort potentiale i et uddannelsescenter, der kan samle landet og skabe større udveksling mellem Nord-, Syd-, Øst og Vestgrønland.

3. Udvalgets behandling af forslaget

Som udgangspunkt er udvalget positivt indstillet overfor initiativer, der kan være med til at sikre bevarelsen af kulturarven, opkvalificering af befolkning samt skabelsen af nye arbejdspladser. I et land som Grønland er bevarelsen af kulturarven et område, hvor regionale forhold bør inddrages, da landet netop repræsenterer store regionale forskelle. Eventuelle omkostninger ved sådanne tiltag vil dog skulle stå mål med indsatsen, herunder den deraf følgende gevinst.

¹ Naalakkersuisut har den 23. maj 2017 fremsendt ændringsforslag til andenbehandlingen. Ændringsforslaget erstatter det ændringsforslag, Naalakkersuisut fremsatte under førstebehandlingen af forslaget.

Det kan konstateres, at nærværende oprindelige forslag ikke forholder sig til spørgsmålet om rekruttering af personale. Dette gør sig ligeledes gældende for Naalakkersuisuts betragtninger om forslaget samt ændringsforslaget. Det fremstår dermed ikke klart, hvorvidt det overhovedet er muligt at rekruttere undervisere til skolen. Rekrutteringsgrundlaget vil dog givetvis være størst i Østgrønland. På en uddannelse som den ønskede, må der først og fremmest forventes et vist praktisk kendskab til faget, dog må evnen til at lære fra sig også være til stede. Et praktisk kendskab til de østgrønlandske nationaldragter kan således ikke nødvendigvis sidestilles med undervisningskompetencer. Således vil indsatsen være spildt, hvis ikke den eksisterende viden kan formidles videre.

Forslagsstiller begrundet placeringen af skolen i netop Tasiilaq med den kulturarvsbevarende effekt, en østgrønlandsk nationaldragtskole kan have. Således må det - i stil med andre uddannelsesinstitutioner – formodes, at institutionens tilstedeværelse kan skabe interesse og opmærksomhed omkring faget i lokalsamfundet. Uanset den østgrønlandske nationaldragts æstetiske udtryk, særpræg mv. er udvalget enig med forslagsstiller i, at skal den østgrønlandske nationaldragt bevares, vil det i vid udstrækning afhænge af netop regionens egen interesse og fokus på bevarelsen.

Udvalget skal herunder erindre om, at der med en uddannelsesinstitution ligeledes skal tages hensyn til kollegieboliger o.l. Behovet herfor vil dog i vid udstrækning afhænge af, om skolen tiltrækker elever lokalt fra Tasiilaq eller fra andre bygder/byer i landet. Det er derfor også vanskeligt at vurdere, hvorvidt der med en eventuel etablering af skolen vil opstå et anlægsbehov i dette regi. Udvalget må dog med Naalakkersuisuts ændringsforslag in mente gå ud fra, at undersøgelser herom allerede er igangsat.

Hvorvidt skolen vil indebære øgede beskæftigelsesmuligheder for lokalsamfundet, vil bl.a. afhænge af rekrutteringsgrundlaget, herunder, hvor de ansatte og eleverne kommer fra. Der er således ikke nogen garanti for, at alene borgerne i Østgrønland vil drage nytte af en eventuel etablering af skolen.

I forhold til de studerendes beskæftigelsesmuligheder efter endt uddannelse, vil dette i høj grad afhænge af eksisterende og fremtidige systuers ønske om at producere østgrønlandske nationaldragter – herunder ansætte personale, der alene er uddannet i denne specifikke dragt. Om en den enkelte færdiguddannede selvfølgelig kan vælge at etablere sin egen virksomhed. Udover de arbejdsplader, der opstår ved oprettelsen af en uddannelse, er det således uklart, hvilken beskæftigelsesmæssig effekt, der kan forventes på baggrund af forslaget. Omkostningerne til etableringen af uddannelsen bør i denne sammenhæng også vurderes op mod den forventede effekt i forhold til beskæftigelsen.

Afslutningsvist skal udvalget påpege, at det oprindelige forslag såvel som ændringsforslaget ikke pålægger Naalakkersuisut en forpligtigelse til at etablere en skole, men blot en pligt til at søge en skole etableret – og for ændringsforslaget skal arbejdet ligeledes vedrøre andre kulturbevarende uddannelses tiltag samt et uddannelsescenter. Der er således mulighed for en forudgående belysning af endnu ikke konkretiserede forhold vedrørende personalerekrutteringspotentialer, anlægsbehovet samt selvfølgelig interessen hos landets potentielle studerende.

4. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagets begrundelse.

Udvalget noterer sig, at forslagsstiller har forsøgt at indhente oplysninger med relevans for nærværende forslag vha. to § 37 spørgsmål til Naalakkersuisut². Udvalget kan konstatere, at Naalakkersuisut med besvarelsen af spørgsmål nr. 107-2017 (dateret 9. marts 2017) oplyser, at en arbejdsgruppe snarest vil blive nedsat. Arbejdsgruppen vil skulle undersøge muligheden for oprettelsen af en decideret uddannelse indenfor syning af østgrønlandske nationaldragter. Arbejdsgruppen vil herunder inddrage de økonomiske forhold ved et sådan initiativ. På den baggrund har forslagsstiller alene kunne fremlægge en mere overordnet vurdering af nærværende forslags økonomiske konsekvenser baseret på omkostningerne ved Kalaallisuuliornermik Ilinniarfik.

Den nuværende nationaldragtskole modtager en årlig finanslovsbevilling på ca. 2,7 mio. kr. Skolen optager ca. 15 elever hvert andet år. Udvalget har ikke fundet anledning til at knytte yderligere kommentarer til dette udgangspunkt for vurderingen af forslagets økonomiske konsekvenser. Udvalget kan dog konstatere, at den nuværende nationaldragtskole koster ca. 360.000 kr. pr. elev pr. år. Herudover kan eleverne modtage uddannelsesstøtte, bl.a. stipendiet på 55.200 kr./år, lån samt rejser, foruden eventuel kollegieplads mv. Altså koster uddannelsen ca. 415.000 kr. pr. elev pr. år, foruden rejser, lån og kollegieplads.

Af forslaget fremgår det endvidere, at eventuelle anlægsudgifter kan beløbe sig til 3-5 mio. kr. Udvalget kan konstatere, at der her er tale om et rent skøn, givetvis baseret på tidligere eksempler på anlægsudgifter, da forslagsstiller, som tidligere nævnt, ikke har fået svar fra Naalakkersuisut på dette spørgsmål jf. § 37 spørgsmål nr. 107-2017.

Med Naalakkersuisuts ændringsforslag vil ovenstående omkostninger pr. elev givetvis kunne nedbringes f.s.v. angår administrationsudgifter samt driften, da disse vil kunne deles med

² § 37 spørgsmål nr. 121-2016 samt nr. 107-2017.

andre uddannelsesaktiviteter i det omtalte uddannelsescenter. Herudover vil der alt andet lige være forbundet nogle udgifter med den undersøgelse, der skal danne grundlag for den endelige beslutning om etableringen af skolen. Det må dog formodes, at disse omkostninger allerede er taget med i Naalakkersuisuts betragtninger og budgetter, da undersøgelsesarbejdet allerede er igangsat.

5. Udvalgets indstilling

Et **enigt** udvalg indstiller **Naalakkersuisuts ændringsforslag** til vedtagelse.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Mimi Karlsen
Formand

Vivian Motzfeldt
Næstformand

Laura Táunâjik

Peter Olsen

Henrik Fleischer